

Japán három nagy lándzsája

Ebben a cikkben három különleges *yari*t fogunk megvizsgálni, amelyeket "*Tenka Sanmeisō*"-nak (天下三名槍), vagy magyarul "Japán három nagy lándzsája" néven emlegetnek. Mivel valódi lándzsákról van szó, kitérünk arra, hogy mikor készültek, mely egyéneknek volt szerencsájük birtokolni őket, és hogy fennmaradtak-e a modern időkig vagy sem. Mindezek mellett olyan apró, de egyedi részletek is szóba kerülnek, amelyek miatt ezek a *yari*k kiemelkednek a többi közül.

NIHONGŌ, A CSÁSZÁRI LÁNDZSA

A legendás lándzsák közül az első a *Nihongō* (日本号) néven ismert *yari*, amelyet feltehetően a *Muromachi* korszakban (1336 ~ 1573) készítettek. Nagyméretű *yari*, hosszú pengével, amelynek alján egy kardot körülölelő *kurikara* sárkány buddhista ábrázolása látható. Lakkozott fából készült markolata van, és finom szerelékekkel van díszítve. Tervezése szerint a császári család féltve őrzött fegyverének tekinthető. Eredetileg csak császári lándzsaként ismerték. Később, amikor *Toyotomi Hideyoshi* birtokába került, ő adta neki a "*Nihongō*" nevet. Ezt a nevet úgy lehet értelmezni, mint "Japán első számú lándzsája".

Ezek az ismert méretei:

Pengehossz = 79,2 cm

A lándzsa súlya = 912 g

A lándzsa pengéje jelöletlen volt. A feltételezések szerint a lándzsa a *Yamato* tartománybeli *Kanabō* (金房派) stílusú volt, de ezt még nem sikerült bizonyítani.

Ezt tartották a létező legjobb *yarinak*, ezért a "*Shōsani*" (正三位) rangot kapta, ami a császári udvar harmadik rangú tisztviselője. Mivel ilyen státuszt visel, nem csoda, hogy feljegyezték, hogy csak magas rangú személyeken keresztül öröklődött. A sorrend a következő.

A 106. császár, *Ōgimachi* (1517 ~ 1593) tekinthető a *Nihongō* első tulajdonosának. Ő adományozta azt valamikor *Ashikaga Yoshiakinak*, a *Muromachi* korszak 15. sógunjának. Egy ideig *Yoshiaki* birtokában maradt a lándzsa, amíg 1570 körül munkakapcsolatot nem alakított ki *Oda Nobunagával*. Abban az időben, amikor *Nobunaga* hatalomra került, egyes források szerint, amint megtudta, hogy a lándzsa a császári palota kincsként őrzött fegyvere, olyan határozottan követelte azt *Yoshiakitól*, hogy majdnem háborúba keveredtek miatta. Más források szerint békés csere történt kettejük között. Mindenesetre *Nobunaga* sikeresen megszerezte a *Nihongō*t. Valamikor a későbbiekben ez a *yari* átkerült *Toyotomi Hideyoshi* kezébe, aki *Oda Nobunaga* utódja volt. Végül a csatatéren nyújtott lenyűgöző szolgálatiért cserébe, *Fukushima Masanori*, a *Toyotomi* klán egyik csatlósa kapta meg *Nihongō*t, *Hideyoshitól*.

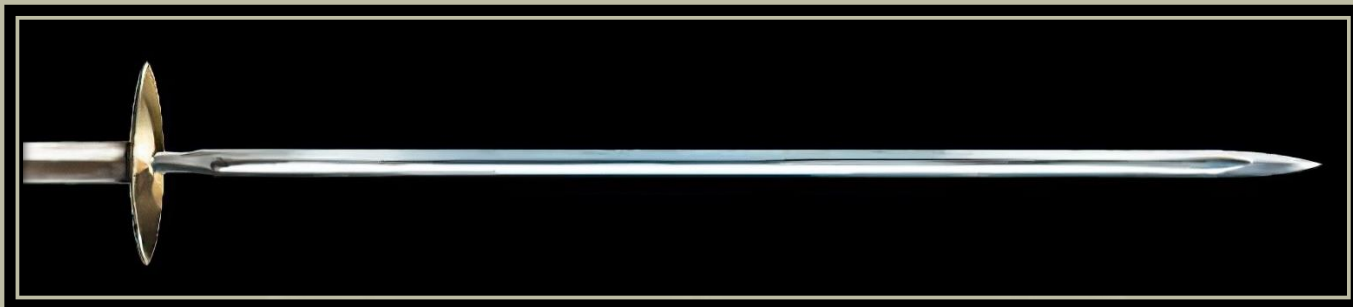

Ettől a pontból érdekes történetek származnak, amelyek a *Nihongō* hollétét írják le a későbbi generációkban. Az első egy történet arról, hogy *Masanori* elveszíti egy ivójátékban a lándzsát, amit *Mori Tomonobuval* szemben folytatott, aki a *Kuroda*-klán egyik csatlósa volt. Onnan kezdve több generáción át a *Mori* család tulajdonában maradt.

Az 1800-as és 1900-as évek között ismét más-más kezekbe került a legkülönösebb módon. Az egyik esetben egy magánszemély 1000 jenért (körülbelül 9 dollár) tudta megvásárolni. Később ismét megvásárolták, de ezúttal 10 000 jenért (körülbelül 100 dollárért). Ezután a *Kuroda* család egyik leszármazottja szerezte meg az 1920-as évek körül. Végül egy *fukuokai* prefektúrai múzeumhoz került a *Nihongō*, ahol állítólag a mai napig megtalálható.

Ennek a császári lándzsának a tiszteletére sok kovács megpróbálta újraalkotni a *Nihongō*t. Nemcsak magát a pengét, hanem a díszítő szereléseket is.

OTEGINE, A KALAPÁCSDÁRDA

A következő lándzsa nagyon érdekes, mind a neve, mind a kialakítása, mind az eredete miatt. A lándzsa neve "*Otegine*" (御手杵). Ez a név azt jelenti, hogy "kúpos kalapács". A *Muromachi* korszakban alkotta meg *Gojō Yoshisuke* (五条善助), aki egy jól ismert kardkovácshoz tartozott a *Suruga* tartománybeli *Shimadashiban*. A lándzsa *Yūki Harusaki*, a *Shimōsa* tartománybeli *Yūki* kastély ura kérésére készült. *Harusaki* a nevelt gyermeke, *Yūki Hideyasu* révén őrizte meg hírnevét az utókornak. A nevelt gyermeke pedig továbbadta a lándzsát az ötödik fiának, *Naomotonak*, aki szintén örökölte a *Yūki* családnevet. Meg kell jegyezni, hogy *Hideyasu* eredetileg a *Matsudaira* klánból származott, de fiatalon befogadták a *Yūki* klánba. A kapcsolatok miatt az *Otegine* mindkét családhoz kötődik, mivel a későbbiekben a *Matsudaira* család néhány tagjára is átöröklődött.

A bal oldalon egy *Otegine*-másolat és annak markolata is jól látható. Jobbra a replika *Otegine* pengéje egy állványra helyezve, a kalapács alakú hüvelye mellett.

A három legendás *yari* közül az *Otegine* nemcsak a leghosszabb, hanem a legnehezebb is. Maga a penge elég látványos, mivel a penge hosszú és háromszög keresztmetszetű, egy meglehetősen mély barázdával, amely középen futott végig. Ezenkívül hosszú tüskével rendelkezett, ami a szárba illesztve szilárdan tartotta a pengét, és lehetővé tette a felhasználó számára, hogy a szúrások mellett lendületes vágásokat is végezzen.

A lándzsa ismert méretei:

Pengehossz = 138 cm

A penge tüskéjének hossza = 215 cm

A markolat hossza = 215 cm

Az "*Otegine*" név a nagyon egyedi hüvelyből (*saya*) származik. Eredetileg, amikor *Harusaki* elkészítette a lándzsát, az egy olyan hüvelyt kapott, amely mindkét végén szélesebb volt, és a közepe felé keskenyedett. Ez a forma hasonlított a *mochi* (餅, rizspogácsa) dögölésére használt kalapácsra vagy pörölyre, ezért kapta a lándzsa ezt az egyedi nevet.

Valamikor *Harusaki* egy szőrmével borított, „mozsártörő” alakú hüvelyt dolgozott ki. Ez dekorációs célokat szolgált.

Bár a pengéje rendkívül jól edzett, és potenciálisan hatékony lehet a csatatéren, pusztán mérete és súlya miatt túl nehézkes ahhoz, hogy hatékonyan lehessen használni. A tényleges hadviselésben nem használták, ezért az *Otegine* szimbolikus és jelképes volt, amikor valaki a csatatérre indult. Azt mondják, hogy a *Yūki*-várból gyakran vitték a parancsnok táborába, és közvetlenül a csatába indulás előtt *umajirushiként* használták (馬印, a parancsnok lova mellett vitt lobogó).

Uma-jirushi

Az *Uma-jirushik* hatalmas zászlók voltak, amelyeket a feudális Japánban a daimyō vagy hasonlóan fontos katonai parancsnokok azonosítására használtak a csatatéren.

Még 1635-ben is előfordult, hogy *Tokugawa Iemitsu*, a *Tokugawa Bakufu* 3. sógunja elővettette az *Oteginát*, és szimbolikus jelvényként használta a *Yūki*-klán és a *Matsudaira*-klán Edóba tartó hivatalos felvonulásai során. Megjegyzendő, hogy az *Oteginé* cipelése nem volt könnyű feladat, sem a szőrös hüvelyével, sem anélkül, mivel a pusztasúlya is túl nagy volt ahhoz, hogy egy ember hosszú távon keresztül cipelje azt.

Az *Oteginé* utolsó ismert tartózkodási helye a *Matsudaira* család birtokában volt. A lándzsa a második világháború alatti tűzbombázások során megsemmisült. Bár egy speciális tárolóedényben tartották, a bombázások okozta tűz hője megolvasztotta az acél lándzsapengét, és elégette a markolatot. Sajnos ebben az állapotban már nem lehetett megjavítani. Pozitívum azonban, hogy a 21. század elején az *Oteginéről* másolatokat készítettek, amelyek több múzeumban is megtekinthetők, többek között a *Yūki Kurabikan* (*Yūki Gyűjtemény Galéria*) *Yūki* városában (*Ibaraki* prefektúra) és a *Kawagoe-shiritsu Hakubutsuken* (*Kawagoe Városi Múzeum*) *Kawagoe* városban (*Saitama* prefektúra).

TONBOKIRI, A SZITAKÖTŐ-ÖLŐ

A "*Tonbokiri*" (蜻蛉切り)

A 3. kincset érő *yari* a "*Tonbokiri*" (蜻蛉切り). A három lándzsa közül ez a lándzsa a csatatéren nyújtott általános teljesítményéről híres. Természetesen az elismerés annak is jár, aki forgatta: *Honda Tadakatsunak* (本田忠勝).

A következő képen egy *Ukiyoe* látható *Honda Tadakatsu*ról a *Tonbokirivel* a kezében "*Honda Tadakatsu Komakiyama Gunkōzu*" (本多忠勝小牧山軍功図, *Honda Tadakatsu* a *Komaki* hegyi csatában) címmel. *Mizuno Toshikata* műve.

Honda Tadakatsu

A *Muromachi* korszakban a *Tonbokirit Fujiwara Masazane*, az *Ise* tartománybeli *Muramasa* kovácsmester készítette. Ez egy nagyméretű lándzsa, amelyet egy "ōsahoyari" (大笹穂槍), azaz "nagy bambuszfű alakú pengével ellátott lándzsa" mintájára terveztek. Ezen a pengén 3 *bonji* (梵字, szanszkrit szimbólumok) van gravírozva egy *vajra*-szerű kard gravírozás felett. Fentről lefelé haladva, itt olvasható, hogy mit szimbolizálnak:

-*Jizō Bōsatsu*, a gyermekek és az utazók őrző Buddhája, és a szenvedőkkel való együttérzéséről ismert istenség.

-*Amida Nyōrai*, a végtelen fény és élet Buddhája.

-*Kannon Bōsatsu*, a mások iránti együttérzés Buddhája.

A lándzsa a következő ismert méretekkel rendelkezik:

Pengehossz = 43,7 cm

A penge markolattüskéje = 55,6 cm

Markolat = 4,5 m

Vegyük figyelembe, hogy a *Tonbokiri* nem a leghosszabb lándzsa volt a *Sengoku* korszakban követett szabvány szerint. Amikor ezt a *yari*t készítették, *Tadakatsu* már idős volt. Nyilvánvalóan kissé nehézkesnek találta egy átlagos hosszúságú *yari* kezelését, ezért szándékosan rövidítette meg a *Tonbokiri* szárát körülbelül 90 cm-rel.

A *Tonbokiri* név jelentése "Szitakötő-ölő". Ez azért van így, mert a *yari* pengéje állítólag olyan éles, hogy egy röptében eltalált szitakötőt kettévág. Ráadásul azt mondják, hogy még ha ez a lándzsa nem is mozogna, egy a penge hegyére ülő szitakötőt magától kettévágna. Ezek az állítások a *Tonbokirit* pusztító fegyverré emelik, még ha nem is lehet szó szerint venni.

Mint már említettük, a *Tonbokiri* tulajdonosa *Honda Tadakatsu* volt, aki maga is egy legenda volt a maga nemében. *Tadakatsu Tokugawa Iyasu* egyik legmegbízhatóbb és leghűségesebb vazallusa volt a *Sengoku* korszakban. Fiatal kora óta nagy termetű férfi volt, akiről azt mondják, hogy a csetepatékban számolni kellett vele, mivel élete során nem kevesebb mint 57 csatában vett részt, és soha nem szenvedett sérülést. *Tadakatsu* szolgálatai miatt *Iyasu* 16 legjobb tábornoka közé tartozott, és a "4 mennyei király" egyikének nevezték.

A komaki csata: Kato Kiyomasa és Honda Tadakatsu

Bár nem jegyezték fel, hogy *Tadakatsu* sikeres karrierjét kizárólag a *Tonbokirinek* köszönhetné volna, azonban az nem vitatható, hogy valóban harcba vitte. A történelmi feljegyzésekben *Tadakatsu Tokugawa* olthatatlan hűségét *Iyasu* iránti többek között a *yari*val való jártasságát is feljegyezték. Halála után ez a *yari* több generáción keresztül öröklődött a leszármazottai között. Ma a japán *Shizuoka* városában található múzeumban őrzik.

A fordítás az alábbi cikk felhasználásával történt: <https://lightinthecloudsblog.com/category/weapons-and-gear/>

